

תוספת שבת

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

רבינו רשכבה"ג מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א בכינוס רבנים בביתו לחיזוק תוספת שבת אמר: דבר טוב מאד לחזק את הקדמת השבת בעשר דק' נוספות, לפני זמן הדלק"נ וכבר הורה זקן מרן הרב שטיינמן זצוק"ל, מאחר ושבת היא מקור הברכה ומשפיע ברכה, ויש לפרסם זאת בכל מקום, ושיהיה ס"ד לזיכוי הרבים.

שטיינמן אז בזמנו כשנפטרו שם אנשים צעירים הוא אמר להקדים בעשר דקות, ואחרי שנה רבי יצחק זילברשטיין אמר לו באוזן: מלאך המוות עזב אותנו! אני הייתי אז השליח, ולכן אני כאן, הם ביקשו ממני.

מרן שליט"א: למה לא, זה דבר טוב מאד. שיהיה סייעתא דשמיא, זה דבר טוב מאד, יש כבר הוראה, מהרב שטיינמן, כבר הורה חכם, כבר הורה זקן, למה לא, זה דבר טוב, מה השאלה.

הרב זילברברג: כמה זמן ראוי שיוסיפו? מרן שליט"א: נו, עשר דקות אמר הרב שטיינמן.

(המשך בעמוד 2)

אל רשכבה"ג מרן הגר"ג אדלשטיין שליט"א נכנסו הגאון רבי יצחק לוקסנברג שליט"א רב שכונת נאות שמחה בקרית ספר וראש כולל אהבת שלום והגאון רבי מרדכי בונם זילברברג שליט"א רב שכונת שיכון ה' בב"ב בענין חיזוק שמירת השבת ותוספת שבת:

שאלה: הם הגיעו מטעם ארגון שמעודד להכניס שבת מוקדם ורוצים לשאול כמה שאלות, והגיב מרן שליט"א: כן, זה דבר טוב מאד.

ושאל הרב זילברברג: האם כדאי לחזק בכל מקום עכשיו את הענין של תוספת שבת, כמו שהיה ברמת אלחנן, שהרב

מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א: הנוסעים מאוחר לפני שבת, הם ממש חללי שבת!

מה הטעם לצעוק שבת כשיש ראש עיר שעושה תחבורה בשבת בשעה שהם עושים תחבורה בשבת.

תוספת שבת יכול לעזור בזה, אולי על ידי זה ידע כל אחד שגם אם יש לו שבע ברכות בירושלים אם לא הסתדר לצאת בזמן שלא יסע, האם בגלל שמשפחתו לא יראו אותו גורמים לנהג לחלל שבת, אם אתה לא מסתדר תישאר בבית לא יקרה שום דבר יש לך חלות ויין בבית.

פעם היו לי אורחים שבאו מעיר אחרת ברגע האחרון ממש, כמה דקות לפני השקיעה, אני לא מבין איך נוסעים בזמן כזה, הרי עלולה להיות תקלה, לא יכולתי להעיר להם על כך, חששתי שיעלבו. היה יהודי אחד בבני ברק הגה"צ ר' יוסף דינקלס זצ"ל שהכרתי אותו טוב, הוא לא היה נוסע בע"ש אחרי חצות, בשנת תרפ"ט היה הטבח בחברון והיה גר שם והוא היה אז ביפו, הוא היה קנאי גדול ולא רצה להשתמש בתחבורה שמחללת שבת, וכשראה שהגיע חצות נשאר ביפו לשבת, היתה לו הדרת פנים מיוחדת ואת הערבים זה מאד הרגיז, והערבים יצאו וחפשו איפה יוסוף ורצו להרוג אותו, ובגלל ששמר שבת לא לנסוע אחרי חצות השם עזר שנשאר, לא כל אחד יכול לעמוד בזה, זה הברכה של שבת שבזכותה ניצל ממות.

כשכעת עוסקים בענין של תוספת שבת הדבר חשוב מאד ואם אומרים שתוספת שבת תועיל גם לזה אדרבה ואדרבה, וכבר אמר החפץ חיים שחיזוק בשבת מברכת בכל הברכות.

באסיפת רבנים שהתקיימה במעונו של מרן גאון ישראל הגאון הגדול רבי דוב לנדו שליט"א בענין תוספת שבת התריע ראש הישיבה שליט"א מפני תופעה קשה של יציאה מחוץ לעיר בערב שבת בשעה מאוחרת, בין הדברים אמר:

ידוע לי על נהג מסורתי שרוצה לשמור שבת ופעם אחת התאחר והגיע ליעד סמוך לשבת ובקש מהנוסעים שירדו בתחילת העיר כדי שיוכל לחזור לביתו בזמן והנוסעים התעקשו לנסוע עד הסוף למרות שהנהג התחנן בדמעות שרוצה לשמור שבת, הם יודעים לצעוק "שבת" ברחוב, אבל לעצמם נוסעים מאוחר, עליהם צריך לצעוק שבת, על החרדים האלה, מחללי שבת. איזה היתר לנסוע לעיר אחרת מאוחר, צריך לזעוק על כך, בחורף זה נורא ואיום, אותו נהג אמר ממש בדמעות אני רוצה לשמור שבת אבל החרדים האלה לא איפשרו לי.

אתם עוסקים בענין הגדול של תוספת שבת, כדאי שתעוררו גם זאת, אני מדבר על דאורייתא ממש, שישנם אנשים שהם בעצמם מחללי שבת, וגורמים לנהגים שרוצים לשמור שבת שיחללו שבת, אין להם כח להתגבר והם אלה המחללי שבת עליהם צריך לצעוק מחללי שבת. אני מדבר דברים על שבת עצמה לא לנסוע מאוחר, לרוב הדאבון אנשים חשובים נכבדים מכל מיני מגזרים ומכל מיני חוגים נוסעים מאוחר, כשהייתי נוסע לזכרון יעקב פעם אחת בא הנהג קצת מאוחר אמרתי לו אני נשאר בבית. אסור לחלל שבת אסור להכשיל את השני,

ומתעטפים ואומרים בואו ונצא לקראת שבת המלך", ומקורו בדברי הגמרא הנ"ל.

ומסופר על הערוך השולחן, שהתארח פעם בשבת בעיר אחת, ועורר את הציבור לבוא לבית הכנסת בערב שבת בשעה מוקדמת, ולקבל שבת מוקדם, ואכן היו רבים שנשמעו לדבריו, ונתאספו בבית הכנסת לקבלת שבת בשעה מוקדמת. והיה שם רב אחד שלא ידע מזה, והגיע לבית הכנסת אחרי קבלת שבת, וחשש הערוך השולחן שמא הרגיש הרב פגיעה בכבודו, מכיוון שלא המתינו לו, ופנה אליו ואמר לו: הרי שבת זה אורח חשוב מאד שממתינים לבואו, שבת היא הכלה, בת זוגם של כלל ישראל, ולכן אי אפשר לדחות קבלת שבת בשביל כבודו של הרב. ואותו הרב היה בעל מדרגה, והתפעל מאד מהדברים, ואמר לבעלי הבתים שם שייקחו את הערוך השולחן לכהן כרב המקום.

ובאמת יש רבים מהציבור שמקבלים שבת בזמן, ובאים לקבלת שבת בזמן, כראוי לכבודה של השבת. אבל אם מקבלים שבת ביחידות ולא בציבור, חסר בכבוד השבת, ואמנם עשרה הם כבר ציבור, ולהלכה אין הבדל בין עשרה לאלף בדברים שבקדושה, אבל כבר נאמר (משלי יד, כח) "ברב עם הדרת מלך", וככל שהציבור יותר גדול, יש יותר הדרת מלך. אם יש ציבור יותר גדול בקבלת שבת, זה יותר כבוד שמים, ומי ששותף לכבוד שמים זכותו גדולה מאד. לכן כדאי לכל אחד להיות שותף בזה, ולא לפרוש מהציבור העוסקים בכבוד שמים, וזה ענין גדול וזכות עצומה מאד!

מדברי רבותינו זצוק"ל בענין תוספת שבת

וכידוע בעבר עוררו רבותינו מאד על חיזוק בנושא זה ומרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל ומרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל עשרות פעמים זירזו לנושא חשוב זה

ונצרך כאן מדברי מרן הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל בהסרטה לכינוס חיזוק לנשים בב"ב בעניני שבת - ביום שלישי י"ג אייר תשע"ג:

הקדושה של שבת אין לתאר וגם התועלת של זה כתוב בפסוק כל המתענגים בה יזכו לרוב שמחה, והזכות הזו מביא ז'וכה לשני עולמים', 'נחלה בלי מצרים', ממילא הזכות הזו גדול מאוד. כל אחד שיתחזק בזה יעלה בעיני הקב"ה שיתן לו את כל מחסורו. יכול להיות שלפעמים לא אבל יכול להיות שיהיה כל מחסורו. יזכו לרוב שמחה כל המתענגים בה. יזכו לרוב שמחה - ככה כתוב בזמירות.

ש. כמה זמן כדאי שיכניסו את השבת לפני השקיעה?
ת. חצי שעה לכל הפחות.

ש. האם שיקבלו שבת או אפילו שרק יפסיקו ממלאכה?
ת. שרק יפסיקו ממלאכה.

ש. ומתי הנשים ידליקו נרות?

ת. לפני חצי שעה!! ואני עושה שלושים וחמש דקות לפני השקיעה, אני משתדל, על פי רוב אני עושה ככה. לפעמים לא איסתייעא מילתא, אבל בדרך כלל על פי רוב כן שלושים וחמש דקות לפני השקיעה.

הרב זילברברג: עשר דקות היה ברמת אלחנן, מה הראש ישיבה אומר?

מרן שליט"א: הרי כך היה ההוראה, עשר דקות, אז כמו שהיה פעם, כמו ההוראה.

הרב זילברברג: מה יזכו המתחזקים בזה?

מרן שליט"א: מקור הברכה, כי היא מקור הברכה, שבת זה מקור הברכה, שבת משפיע ברכה. תפרסמו זאת בכל מקום, ושיהיה סיעתא דשמיא בזיכוי הרבים, בקדושת השבת.

"דבר טוב מאד לחזק את הקדמת השבת בעשר דק' נוספות, לפני זמן הדלק"נ וכבר הורה זקן מרן הרב שטיינמן זצוק"ל, מאחר ושבת היא מקור הברכה ומשפיע ברכה, ויש לפרסם זאת בכל מקום, ושיהיה ס"ד לזיכוי הרבים."

מרן הוסיף ואמר דברי חיזוק: ידוע מדברי חז"ל שהגיהינום שובת בשבת, וביסוד ושורש העבודה כתב בשם ספר התגין כי "אם נשמתו של אדם בגיהינום, בכל יום ששי מוציאים אותה מגיהינום בעת שהיה רגיל בעולם הזה לשבות", היינו שאם אדם היה רגיל בחייו להוסיף מחול על הקודש ולקבל את השבת בשעה מוקדמת, מוסיפים לו עוד מנוחה מהגיהינום בערב שבת, מאותה שעה שהיה רגיל לקבל את השבת בחייו. ויתירה מכך כתב החפץ חיים (שם עולם פ"ד) "שמעתי בשם גדול הדור אחד דנחשב לאיש ההוא זמן שבת מעת שהתחיל בערב שבת להתעסק בצרכי שבת ומגן עליו זכות שבת, ודומיא דמוצאי שבת דעד שישלימו ישראל סדריהם אינם נענשים בגיהינום אף שכבר הוא לילה, מטעם שנמשכת קדושת שבת עד זה, כן הוא בערב שבת מעת שמתחיל להתעסק בצרכי השבת מתנוצץ עליו קדושת שבת."

אבל יש כאלה שמזלזלים בכבוד שבת, ואינם מחשיבים את השבת כראוי, כגון בקבלת שבת, בדרך כלל בעלי בתים מתפללים מנחה קטנה, ובאים לבית הכנסת בערב שבת בשעה מוקדמת, וכולם יושבים במקומותיהם, ונמצאים באווירה של שבת, ומקבלים את השבת בניגון ובנעימה [גם הניגונים מעוררים קצת להרגיש את קדושת השבת], אבל בישיבות, שמתפללים מנחה כבר בצהרי היום, יש כאלה שאינם זריזים לקבל את השבת בזמנה, ודבר זה הוא זלזול בכבוד השבת.

ואם היו יודעים את החשיבות של השבת, מה שאפשר לזכות בשבת, איזה עולם הבא ואיזה גן עדן, בודאי היו נזהרים יותר בכבוד השבת, להגיע בזמן לקבלת שבת, ולקבל את השבת בשמחה, כמו שמובא בגמרא (שבת קיט, א) וכן נפסק בשולחן ערוך (או"ח סימן רס"ב) ילבש בגדיו הנאים וישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך וכיוצא לקראת חתן וכלה דרבי חנינא מעטף וקאי בפניא דמעלי שבתא ואמר בואו ונצא לקראת שבת מלכתא רבי ינאי אומר בואי כלה בואי כלה.

וידוע שמרן הגרי"ז זצ"ל היה יושב בערב שבת מלובש ומוכן עם בגדי שבת לכבוד שבת, וממתין לביאת השבת בכבוד ראש, כמו שכתב הרמב"ם בהלכות שבת (ל, ב) "ומתעטף בציצית ויושב בכבוד ראש מייחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך, וחכמים הראשונים היו מקבצין תלמידיהן בערב שבת